

PREZES REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ W LUBLINIE

20-027 Lublin, ul. Karłowicza 4 IX p., tel. 81 534 07 82, fax. 81 534 07 87

Lublin, 21 grudnia 2015 r.

RIO – II – 602/3/2015

Pani Dorota Kosior

Kierownik Ośrodka

Pomocy Społecznej

ul. Tysiąclecia 2

21-140 Michów

Szanowna Pani Kierownik

W dniach od 19 października do 3 listopada 2015 r. (z uzasadnionymi przerwami) Regionalna Izba Obrachunkowa w Lublinie przeprowadziła doraźną kontrolę gospodarki finansowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Michowie w zakresie rachunkowości. Protokół kontroli podpisano 3 listopada 2015 r.

Ilość i waga ujawnionych w toku czynności kontrolnych nieprawidłowości (stwierdzonych tylko na podstawie badanej próby) budzą poważne zaniepokojenie co do rzetelności prowadzonych ksiąg rachunkowych oraz wiarygodności sporządzanych na ich podstawie sprawozdań budżetowych i finansowych, a w konsekwencji co do zgodnego z prawem prowadzenia gospodarki finansowej kontrolowanej jednostki.

Poniżej podaję stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia oraz wnioski co do sposobu ich wyeliminowania, stosownie do przepisów art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2012 r., poz. 1113 z późn. zm.).

W załączniku do wystąpienia pokontrolnego wskazuję osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości.

1. Niezamknięcie ksiąg rachunkowych roku 2014 – str. 3-4, 5 protokołu

Księgi rachunkowe zamykać na dzień kończący rok obrotowy nie później niż w ciągu 3 miesięcy od tego dnia, stosownie do przepisów art. 12 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.), mając na uwadze, że ostateczne zamknięcie ksiąg rachunkowych winno nastąpić do dnia

30 kwietnia roku następnego, stosownie do przepisów § 18 ust. 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 289), powoływanego w dalszej części tego wystąpienia jako „rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.”.

Wykazane w księgach rachunkowych na dzień ich zamknięcia stany aktywów i pasywów ujmować w tej samej wysokości, w otwartych na następny rok obrotowy księgach rachunkowych, stosownie do przepisów art. 5 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

2. *Nieustalanie sum (obrotów) zapisów w dzienniku i w konsekwencji niezgadnianie obrotów dziennika z obrotami zestawienia obrotów i sald – str. 3 protokołu.*

Zapisy w dzienniku kolejno numerować, a sumy zapisów (obroty) liczyć w sposób ciągły, mając na uwadze obowiązek uzgodnienia jego obrotów z obrotami zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej, stosownie do przepisów art. 14 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości.

3. *Dokonywanie w księgach zapisów w sposób nietrwały (ołówkiem) – str. 3, 4 protokołu.*

Zapisów w księgach rachunkowych dokonywać w sposób trwały, bez pozostawiania miejsc pozwalających na późniejsze dopiski lub zmiany, stosownie do przepisów art. 23 ust. 1 ustawy.

4. *Niesporządzanie w latach 2013-2014r. zestawień obrotów i sald kont księgi głównej oraz nieprawidłowe sporządzanie tych zestawień w 2015r., w wyniku m.in.:*

- * *wykazywania w nich danych niewynikających z ksiąg rachunkowych,*
- * *nieujmowania wszystkich kont księgi głównej,*
- * *niewykazywania wszystkich danych, w tym bilansu otwarcia, obrotów za okres sprawozdawczy i narastająco od początku roku oraz sald na koniec okresu sprawozdawczego i sum w zakresie tych danych.*

Niesporządzenie – na 31 grudnia 2014r. - zestawienia sald kont ksiąg pomocniczych dotyczących pożyczek z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych oraz środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych.

Niesporządzenie – na dzień inwentaryzacji (31 grudnia 2005r.) – zestawienia sald inwentaryzowanej grupy składników. – str. 3-6 i 19 protokołu.

Na podstawie zapisów na kontach księgi głównej sporządzać na koniec każdego okresu sprawozdawczego, nie rzadziej niż na koniec miesiąca, zestawienie obrotów i sald, zawierające dane wymagane przepisami art. 18 ust. 1 ustawy o rachunkowości, pamiętając, że obroty tego zestawienia winny być zgodne z obrotami dziennika.

Co najmniej na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych sporządzać zestawienia sald wszystkich kont ksiąg pomocniczych, a na dzień inwentaryzacji – zestawienia sald inwentaryzowanej grupy składników aktywów, stosownie do przepisów art. 18 ust. 2 tej ustawy, zapewniając zgodność sald i zapisów z kontami księgi głównej, zgodnie z przepisami art. 16 ust. 1 powołanej ustawy.

5. *Przypadki dokonywania zapisów na kontach księgi głównej niezgodnie z zasadą podwójnego zapisu oraz niewynikających z dowodów księgowych – str. 4 i 8 protokołu.*

Na kontach księgi głównej ujmować zdarzenia zgodnie z zasadą podwójnego zapisu, w myśl z przepisów art. 15 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

Księgi prowadzić rzetelnie, dokonując w nich zapisów odzwierciedlających stan rzeczywisty i bezbłędnie, wprowadzając do nich kompletnie i poprawnie wszystkie zakwalifikowane do zaksięgowania w danym miesiącu dowody księgowe, stosownie do przepisów art. 24 ust. 2 i 3 tej ustawy.

6. *Nieprowadzenie ewidencji szczegółowej do konta 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” - str. 5 protokołu.*

Prowadzić do konta 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” ewidencję szczegółową według podziałek klasyfikacji budżetowej oraz według poszczególnych kontrahentów, stosownie do przepisów art. 17 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości i zasad funkcjonowania tego konta, określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z 5 lipca 2010r.

7. *Nieprawidłowe prowadzenie ewidencji środków trwałych, przez:*
- *niewskazywanie daty nabycia środków trwałych oraz daty i numeru dowodu stanowiącego podstawę zapisu,*
 - *ujmowanie w ewidencji składników majątku o wartości niższej niż ustalona przez kierownika jednostki,*
 - *ujmowanie w tej ewidencji wartości niematerialnych i prawnych – str. 5 protokołu.*

Księgi rachunkowe prowadzić w sposób ustalony przez kierownika jednostki w dokumentacji opisującej przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, w związku z przepisami art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy o rachunkowości.

Zapisów w księgach rachunkowych dokonywać ze wskazaniem daty dokonania operacji gospodarczej, określenia rodzaju i numeru identyfikacyjnego dowodu księgowego stanowiącego podstawę zapisu oraz jego daty, jeżeli różni się ona od daty dokonania operacji, zrozumiałego tekstu, skrótu lub kodu operacji, stosownie do przepisów art. 23 ust. 1, ust. 2 pkt 1 - 3 ustawy o rachunkowości.

Wartości niematerialne i prawne ewidencjonować na koncie 020 „Wartości niematerialne i prawne” oraz w ewidencji szczegółowej prowadzonej do tego konta, stosownie do zasad jego funkcjonowania określonych załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z 5 lipca 2010r. w związku z przepisami art. 16 ust. 1 powołanej ustawy.

8. *Nieuzgodnienie – na dzień 31 grudnia 2014 r. - ewidencji szczegółowych prowadzonych dla środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zaliczek alimentacyjnych, z zapisami na kontach księgi głównej - str. 5 i 6 protokołu.*

Na kontach ksiąg pomocniczych dokonywać zapisów będących uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont księgi głównej, zapewniając zgodność sald i zapisów z kontami księgi głównej, zgodnie z przepisami art. 16 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

9. *Przypadki ewidencjonowania operacji gospodarczych z naruszeniem systematyki zapisów – str. 7-8 protokołu.*

Zapisów operacji gospodarczych dokonywać w porządku systematycznym, w związku z przepisami art. 15 ust. 1 ustawy o rachunkowości, w szczególności:

- a) rozrachunki z pracownikami z tytułu wynagrodzeń ewidencjonować na koncie 231 „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń”, zapisami:

- naliczenie wynagrodzeń:

Wn 404 „Wynagrodzenia”,

Ma 231 „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń”,

- naliczone zaliczki na podatek dochodowy i składki należne od pracownika oraz potrącenia z tytułu zwrotu pożyczek otrzymanych z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych:

Wn 231 „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń”,

Ma 229 „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne”,

Ma 225 „Rozrachunki z budżetami”,

Ma 234 „Pozostałe rozrachunki z pracownikami”,

- wypłata wynagrodzeń pracownikom:

Wn 231 „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń”,

Ma 130 „Rachunek bieżący jednostki”;

- b) spłata pożyczek z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych (potrąconych na liście wynagrodzeń):

- przelew środków z bieżącego rachunku bankowego:

Wn 141 „Środki pieniężne w drodze”

Ma 130 „Rachunek bieżący jednostki”;

- wpływ środków na rachunek bankowy zakładowego funduszu świadczeń socjalnych:
Wn 135 „Rachunek środków funduszy specjalnego przeznaczenia”,
Ma 141 „Środki pieniężne w drodze”
- c) wypłata pożyczki ze środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych:
Wn 234 „Pozostałe rozrachunki z pracownikami”,
Ma 135 „Rachunek środków funduszy specjalnego przeznaczenia”,
- d) ujmować na kontach rozrachunkowych wszystkie etapy rozliczeń poprzedzające płatność dochodów i wydatków, mając na uwadze przepisy art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.),
- e) uzyskane przychody przeksięgowywać w końcu roku na stronę Ma konta 860 „Wynik finansowy”, a poniesione koszty na stronę Wn konta 860 „Wynik finansowy”,
zgodnie z zasadami funkcjonowania tych kont, określonymi w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.

10. *Dokonywanie w księgach rachunkowych zapisów niewynikających z dowodów księgowych, niezgodnych ze stanem rzeczywistym – str. 7-8 protokołu.*

Do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego wprowadzać, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, pamiętając, że podstawą zapisów są dowody księgowe stwierdzające dokonanie operacji gospodarczej, stosownie do przepisów art. 20 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości w związku z przepisami art. 24 ust. 3 tej ustawy.

11. *Niebieżące dokonywanie – na koncie syntetycznym 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” – przypisu należności od dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń – str. 8 protokołu.*

Do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego (miesiąca) wprowadzać, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, zgodnie z przepisami art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości, w związku z § 18 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.

12. *Nieujęcie – w księgach rachunkowych 2014 r. – kosztów dotyczących tego roku (z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2014r.) – str. 8 protokołu.*

W księgach rachunkowych jednostki ujmować wszystkie obciążające ją koszty, dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty, stosownie do przepisów art. 6 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

13. *Niesporządzanie dowodów zastępujących wyłączone spod raportów kasowych dowody źródłowe, będące podstawą wypłaty gotówki z kasy (listy płac przechowywane w odrębnych zbiorach dokumentów – str. 9 protokołu.*

Księgi rachunkowe prowadzić sprawdzalnie, w sposób pozwalający na identyfikację dowodów i sposobu ich zapisania w księgach rachunkowych na wszystkich etapach przetwarzania danych, stosownie do przepisów art. 24 ust. 4 pkt 1 w związku z art. 20 ust. 2 pkt 3 ustawy o rachunkowości.

14. *Niezamieszczanie – na dowodach dokumentujących wypłatę gotówki z kasy (listach wypłat świadczeń) – daty jej odbioru – str. 9 protokołu.*

Na dowodach dokumentujących wypłatę gotówki z kasy zamieszczać datę tej operacji, stosownie do przepisów art. 21 ust. 1 pkt 4 ustawy o rachunkowości.

15. *Dokonanie w latach 2010 – 2015 wydatków ze środków finansowych jednostki (w tym z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych) bez podstawy prawnej, na podstawie dokumentów niezatwierdzonych do wypłaty (łącznie w wysokości 58.890,30 zł). Niestosowanie procedur, mających na celu ochronę zasobów pieniężnych jednostki – str. 10-13 protokołu.*

Wydatków dokonywać na podstawie rzetelnych dowodów księgowych, zgodnych ze stanem faktycznym i mających podstawę ich dokonania, zgodnie z przepisami art. 22 ust. 1 ustawy o rachunkowości i art. 44 ust. 2 i ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

Przestrzegać zasad bezpieczeństwa operacji bankowych wynikających z umowy rachunku bankowego, mając na uwadze przepisy art. 68 ust. 2 pkt 4 i 7 ustawy o finansach publicznych.

Podjąć działania w celu odzyskania nienależnie wypłaconych kwot.

16. *Wykazanie w sprawozdaniach finansowych za 2014 r. danych niewynikających z ksiąg rachunkowych – str. 14-16 protokołu.*

Sprawozdania finansowe jednostki sporządzać na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, ujmując w nich wszystkie informacje, w zakresie ustalonym we wzorach sprawozdań, zawartych w załącznikach Nr 5, 7 i 8 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r., stosownie do przepisów § 17 ust. 3 pkt 1, ust. 4 i 5 tego rozporządzenia, w związku z przepisami art. 4 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

17. *Wykazanie w sprawozdaniach za 2014r., nieprawidłowych danych, w tym:*
a) w sprawozdaniu Rb-27S – wykazano (w rozdz. 85212 § 097 i 098) należności, dochody wykonane i otrzymane oraz salda końcowe - należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej,

- b) w sprawozdaniu Rb-27ZZ – wykazano w rozdz. 8521 pozostałe do zapłaty należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zaliczek alimentacyjnych, niezgodnie z ewidencją księgową (w § 092 w wysokości 184.564,57 zł, w sytuacji gdy z ewidencji szczegółowej świadczeń wynikała kwota 303.262,77 zł (zaniżono o 118.698,20 zł), w § 098 w wysokości 912.286,29 zł, w sytuacji, gdy z ewidencji szczegółowej świadczeń wynikała kwota 949.313,80 zł - zaniżono o 37.027,51 zł),
- c) w sprawozdaniu Rb-28S w kol. 7 wykazano kwotę zobowiązań (32.260,42 zł) niewynikającą z ksiąg rachunkowych,
- d) w sprawozdaniu Rb-N - wykazano należności wymagalne z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej w kwocie 253.433,46 zł, w sytuacji gdy z ewidencji (w części dotyczącej budżetu gminy) wynikała kwota 455.539,51 zł (zaniżono o 201.106,05 zł),
- e) w sprawozdaniu Rb-ZN – wykazano wymagalne zobowiązania, (w wysokości 623.185,88 zł), niewynikające z ksiąg rachunkowych oraz wymagalne należności w kwocie 547.371,89 zł, w sytuacji gdy z ewidencji (w części dotyczącej budżetu państwa) wynikała kwota 645.402,27 zł (zaniżono o 98.030,38 zł)– str. 16-18 protokołu.

W sprawozdaniach budżetowych wykazywać dane wynikające z ksiąg rachunkowych, zgodnie z przepisami § 6 ust. 1 pkt 1 i § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2014 r., poz. 119 z późn. zm.), w szczególności w sprawozdaniu Rb – 27 S „Sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych samorządowej jednostki budżetowej” nie wykazywać dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, w związku z przepisami § 2 ust. 2 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiącej załącznik Nr 39 do cytowanego rozporządzenia.

W sprawozdaniach w zakresie operacji finansowych wykazywać dane wynikające z ksiąg rachunkowych oraz innych dokumentów dotyczących jednostki, stosownie do przepisów § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1773).

18. *Nieprzeprowadzenie od 2005r. - inwentaryzacji aktywów i pasywów podlegających inwentaryzacji w drodze spisu z natury i drogą weryfikacji – str. 20 protokołu.*

Przeprowadzać na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację aktywów i pasywów jednostki, zgodnie z przepisami art. 26 ust. 1 ustawy o rachunkowości, z uwzględnieniem przepisów art. 26 ust. 3 tej ustawy.

Przeprowadzenie i wyniki inwentaryzacji odpowiednio udokumentować i powiązać z zapisami ksiąg rachunkowych; ujawnione w toku inwentaryzacji różnice między stanem rzeczywistym a stanem wykazanym w księgach rachunkowych wyjaśnić i rozliczyć w księgach rachunkowych tego roku obrotowego, na który przypadał termin inwentaryzacji, zgodnie z przepisami art. 27 powołanej ustawy.

Jeżeli uważa Pani, że wśród wniosków zawartych w tym wystąpieniu są takie, które naruszają prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, przysługuje Pani – zgodnie z art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie w ciągu 14 dni od otrzymania tego wystąpienia.

Jednocześnie informuję, że – stosownie do przepisu art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – jest Pani zobowiązana zawiadomić Izbę o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub o przyczynach ich niewykonania – w formie pisemnej i elektronicznej (plik w formacie Microsoft Word (*.doc) lub Rich Text Format (*.rtf) na adres: wkgf@lublin.rio.gov.pl), w terminie 30 dni od daty doręczenia Pani tego wystąpienia, mając na uwadze przepisy art. 27 tej ustawy.

Do wiadomości:

Wójt Gminy Michów.

Jacek Grządka